

A BELÜGYI TUDOMÁNYOS KUTATÓI ÉS TUDOMÁNSZERVEZŐI MUNKA ÉS A VÁLTOZÓ RENDÉSZET

A változó rendészet aktuális kihívásait vizsgáló konferencia nem lehet teljes, ha nem beszélünk az újjáalakult belügyi tudományos tevékenységről, annak a változó rendészetben elfoglalt helyéről. Indokolt ez a témafelvetés több szempontból is. Egyrészt azért, mert a plenáris ülésen Prof. Dr. Finszter Géza és Prof. Dr. Fóriás Sándor is utalt a magyar illetve nemzetközi rendészeti kutatásokra. Másrészt a pécsi konferenciasorozat szervezőinek köszönhetően 2011-ben már feldolgozásra került a „Rendészeti kutatások - rendvédelem fejlesztése” témakör. Ekkor azonban még csak a Rendőrség Tudományos, Technológiai és Innovációs Tanács megszűnéséről adhattam hírt. Azóta azonban jelentős előrelépés történt a belügyi tudományos élet terén.

A belügyi tudományos kutatói és tudományszervezői munkáról szóló, többször módosított (utoljára 2012 novemberében) 6/2006. BM utasítás értelmében 2011. február 21-én újjáalakult a Belügyi Tudományos Tanács (BTT). A norma szerint a BM Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság – ezen belül a Tudományszervezési Osztály – végzi a belügyi tudományos munka koordinálását, átfogó tervezését, szervezését és a kapcsolódó döntések előkészítését. A Tanács összetétele az alábbiak szerint alakult:

Elnök: DR. FELKAI LÁSZLÓ, közigazgatási államtitkár

Tiszteletbeli elnök: DR. KATONA GÉZA, az MTA doktora, címzetes egyetemi tanár

Ügyvezető elnök: ZSINKA ANDRÁS, Személyügyi Főosztály vezetője

Ügyvezető alelnök: DR. DÁNOS VALÉR, az állam- és jogtudomány kandidátusa, főiskolai tanár

Titkár: GÖRBE ATTILÁNÉ DR. ZÁN KRISZTINA PhD

Állandó tagok: PROF. DR. BLASKÓ BÉLA, az állam- és jogtudomány kandidátusa, egyetemi tanár

PROF. DR. BUKOVICS ISTVÁN, az MTA doktora

DR. DÖMÖTÖR TAMÁS PhD

PROF. DR. FINSZTER GÉZA, az MTA doktora, egyetemi tanár

DR. JANZA FRIGYES, a Magyar Rendészettudományi Társaság főtitkára, címzetes egyetemi tanár

PROF. DR. KORINEK LÁSZLÓ, akadémikus, egyetemi tanár

DR. LONTAINÉ DR. SANTORA ZSÓFIA, a biológia tudományok kandidátusa

DR. NYÍRI SÁNDOR, nyugalmazott legfőbb ügyész helyettes

PROF. DR. RUZSONYI PÉTER PhD, egyetemi tanár

DR. SABJANICS ISTVÁN PhD, főiskolai tanár

DR. TÓTH LÁSZLÓ PhD, helyettes államtitkár

Tanácskozási jogú tagok:

A Rendőrség Tudományos Tanács elnöke DR. HAUTZINGER ZOLTÁN PhD, majd DR. HORPÁCSI FERENC PhD után DR. NÉMETH JÓZSEF PhD

A Büntetés-végrehajtás Tudományos Tanács elnöke DR. HUSZÁR LÁSZLÓ PhD távollétében DR. PALLO JOZSEF PHD

Az Alkotmányvédelmi Hivatal Tudományos Tanács elnöke DR. KOVÁCS ZOLTÁN ANDRÁS PhD

A Nemzetbiztonsági Szakszolgálat Tudományos Tanács elnöke HAZAI LÁSZLÓNÉ DR. univ.

Az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Tudományos Tanács elnöke DR. PAPP ANTAL PhD

A Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal Tudományos Tanács elnöke DR. ÖRDÖG ISTVÁN

A Terrorelhárítási Központ Tudományos Tanácsának elnöke ILAUSZKINÉ DR. POKORNYI KATALIN után DR. BÖRÖCZ MIKLÓS

A Nemzeti Védelmi Szolgálat Tudományos Tanácsának elnöke ILCSIK ZOLTÁN

A Rendészeti Doktoranduszok Országos Egyesületének elnöke Dr. BUDAHÁZI ÁRPÁD PhD után
DR. SZILVÁSY GYÖRGY PÉTER

A Rendőrtiszt Főiskola Tudományos Tanács elnöke PROF. DR. SÁRKÁNY ISTVÁN PhD/CSc,
egyetemi tanár után PROF. DR. RUZSONYI PÉTER PhD

Kiemelésre méltó, hogy a hatályos norma a Terrorelhárítási Szolgálat és a Nemzeti Védelmi Szolgálat számára nem kötelezettségként biztosítja a tudományos tanács működtetését, a két szervezet vezetése azonban első pillanattal kezdve élt ezzel a lehetőséggel és örömmel kapcsolódott be a belügyi tudományos életbe.

A Tanács tevékenységét az elfogadott ügyrend valamint az évente jóváhagyott munkaterv és költségvetési terv alapján végzi. Ennek értelmében teljes ülésre februárban és novemberben kerül sor. A februári ülésen az előző év értékelésére és az adott év munkatervének elfogadására kerül sor, míg a novemberi egy ünnepi ülés, a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat záró rendezvénye.

A hatályos norma lehetőséget biztosít munkacsoportok felállítására. Jelenleg az alábbi munkacsoportok folytatnak tudományos tevékenységet:

- *Rendészettudományi Munkacsoport*
2012. május 16-án megalakult a Magyar Tudományos Akadémia IX. Osztály
Állam- és Jogtudományi Bizottság Rendészeti Albizottsága.
elnök: Prof. Dr. Finszter Géza
elnökhelyettesek: Prof. Dr. Bukovics István és Dr. Tóh Judit
titkár: Görbe Attiláné Dr. Zán Krisztina
- *Szakterminológiai Munkacsoport*
Dr. Katona Géza vezetésével aktív tevékenységet hajt végre. 2012 áprilisában
próbafeldolgozást végeztek véletlenszerűen kiválasztott tárgyszavakon. A kutatás
eredményeként a fogalmak egységes értelmezése érdekében az EU és a Bűnügyi
Szakértői Intézetek Európai Hálózata (ENFSI) gyakorlatának megfelelő, jól
használható glosszárrium, (szakszótár, fogalomtár) lesz összeállítható, amely
biztosítja a szakszerű keresést a tárgyszó neve, szakmai, tudományos tartalma
szerint.
- *Alkalmazott Pszichológiai Munkacsoport*
2012. november 30-án alakult.
ügyvezető: Mihalovszky Gabriella
ügyvivők: Csató Péter és Dr. Malét-Szabó Erika
- *Rendvédelmi Kutatások Archívuma Munkacsoport*
Munkacsoport vezető: Prof. Dr. Ruzsonyi Péter
- *Területrendezési és Településügyi Munkacsoport*
Munkacsoport vezető: Dr. Dömötör Tamás
- *Doktori Ösztöndíjrendszert Előkészítő Munkacsoport*
Munkacsoport vezető: Dr. Sabjanics István

Az utóbbi években a Tanács vezetésével és közreműködésével szervezett rendezvények felsorolására nem ez a megfelelő fórum, ezért most csak egy rendezvénysorozatot emelnék ki. A Magyar Tudomány Ünnepe 2011 és 2012 rendezvénysorozat belügyi ágazat fejezetszerkesztői feladatait dr. Sabjanics István látta el. November hónapban az ágazat mindkét évben összesen több mint 15 esemény – köztük nemzetközi tudományos-szakmai konferenciák, workshop, kerekasztal beszélgetés, intézményi tudományos diákköri konferencia, jubileumi konferencia, ünnepi megemlékezések – megszervezésével járult hozzá a Magyar Tudományos Akadémia által koordinált országos ünnepsorozathoz.

Idén harmadik alkalommal került kiírásra a BTT és a Belügyi Szemle közös pályázati felhívása. A pályázat eredményhirdetésére minden évben a Belügyi Tudományos Tanács tudománynapi ünnepi ülésén kerül sor. 2011-ben 39 darab, 2012-ben 26 darab pályamű érkezett be, így joggal bízunk benne, hogy idén is szép számmal olvashatunk értékes anyagokat, melyek közül a legjobbakat a Belügyi Szemle megjelenteti.

A Belügyi Tudományos Tanács – jogszabályi felhatalmazás alapján – a belügyi tudományos tevékenység elismerésére 2012. évben két érmet alapított „Kiváló tudományos munkáért” és „Kiváló tudányszervezői munkáért” kategóriákban. 2012. február 29-én első ízben került sor a Szabó András-érmek átadására.

2013-ban Szabó András-éremmel és -oklevéllel rendelkezők:

Szabó András-érem tudományos munkáért:

- Dr. Katona Géza
- Prof. Dr. Korinek László
- Szabó Dénes professzor emeritus

Szabó András-érem tudányszervező munkáért:

- Dr. Szabó Márta
- Dr. Boda József
- Dr. Dános Valér

Szabó András-oklevél tudományos munkáért:

- Prof. Dr. Lőrincz József
- Dr. Gál Tamás

Szabó András-oklevél tudányszervező munkáért:

- Dr. Németh Zsolt
- Zámbo Péter

Érdemes szólni a tudományos együttműködés rendszeréről. A Belügyi Tudományos Tanács és az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa között 2011 decemberében együttműködési megállapodás jött létre. Az együttműködési megállapodás célja a büntetés-végrehajtás és az idegenrendészet fogvatartottjai jogainak alapjogi összefüggéseit vizsgáló projekt közös végrehajtása volt. A Belügyi Tudományos Tanács kötelezettséget vállalt a büntetés-végrehajtás és az idegenrendészet fogvatartottjai jogainak

alapjogi összefüggéseit vizsgáló projektben történő részvételre. Ennek keretében egyrészt idegenellenesség kutatás zajlott a büntetés-végrehajtás személyi állománya körében, másrészt vállaltuk a projekt keretében lezajlott vizsgálatok eredményeit összefoglaló kötet megjelentetését. Jelenleg is zajlanak előkészítő munkák a Belügyi Tudományos Tanács alaprendeltetéséhez illeszkedő együttműködések kialakításához felsőoktatási intézményekkel, kutatóhelyekkel, civil szervezetekkel. (Országos Kriminológiai Intézet, Magyar Hadtudományi Társaság, Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat)

Sikerként könyveljük el, hogy 2011 nyarától működik a Tanács hivatalos honlapja. A www.bm-tt.hu oldalon nem csak a Belügyi Tudományos Tanács tevékenységéhez kapcsolódó események, rendezvények, pályázati lehetőségek, adatbázisok találhatók meg, de az ágazatban működő országos hatáskörű szervek tudományos tanácsai is megoszthatják információikat az érdeklődőkkel. A nemzetközi tudományos konferenciák előadásainak videofelvételei illetve prezentációi szintén az érdeklődők számára hozzáférhetők. A Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat valamennyi állomásának anyagai a honlapon külön menüpontban megtekinthetők. Folyamatosan zajlik a honlap technikai és tartalmi fejlesztése, aktualizálása Kialakításra került és állandó frissítés alatt áll egy kutatói adattár, amely már kereső funkcióval is rendelkezik. Külön, új menüpont alatt kerülnek megjelenítésre az MTA Rendészeti Albizottsághoz kötődő információk. Folyamatosan végezzük a rendészeti szakterülethez kapcsolódó doktori adatbázis frissítését.

Pár szó a kutatásokról. Folyamatos fejlődés figyelhető meg ezen a területen is. Első évében még szerényen csak egy kutatási témát vállalt fel a Tanács a rendészetelmélet alapkérdéseinek tárgyában. Hogy ne hibázzunk nagyot, a kutatást Prof. Dr. Finszter Gézára bíztuk, a tudományos eredmények összegzésére készített tanulmányok a honlapunkon megtalálhatóak. 2012-ben már a korábban jelzett xenofóbia kutatáson kívül az Országos Kriminológiai Intézet munkatársainak bevonásával törekedtünk a rendészettel kapcsolatos rendszerelméleti fogalmak tisztázására. Ennek a folyamatnak az eredményeként született dr. Szabó Imre: A rendészet tudomány múltja, jelene és jövője című publikációja, Kiss Anna és Mészáros Ádám: A nyomozások időszerűsége, a nyomozás gyorsítása című kutatási anyaga valamint Dunavölgyi Szilveszter: Rendészet – rendvédelem a magyar jogalkotásban című tudományos írásműve. Idén már négy kutatási témát vállaltunk fel. Rendőri jelenlét a kistélepusok, különös tekintettel a hátrányos helyzetű térségekre, fenntartható közigazgatás, fenntartható biztonság, vezető-kiválasztás és szakterminológiai témában.

Rendészeti kutatásokkal nem csak a Belügyi Tudományos Tanács, hanem a BM Oktatási, Képzési és Tudományszervezési Főigazgatóság is foglalkozik. Néhány a feldolgozás alatt álló témák közül: a globalizáció és az innováció hatása a bűnözés helyzetére és várható alakulására Magyarországon 2010-2020 között, a közbiztonság, mint versenyképességet alakító tényező, a parancsnokképzés tudományos, szakmai megalapozása és követése.

Megítélésem szerint a minisztérium vezetése megalapozott döntést hozott, amikor újjáélesztette a belügyi tudományos tevékenységét. A meglévő nehézségek ellenére mind a BTT, mind pedig az országos hatáskörű szerveknél működő tanácsok mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a szolgálati feladatok maradéktalan végrehajtása mellett időt és energiát fordítsanak a szakmai munka megalapozását szolgáló tudományos tevékenységre.